

01. परा-अयते भवति -

(1) परायते	(2) पलायते
(3) पारायते	(4) पर्यावर्तते

02. भीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः	(2) जैमिनिः
(3) माधवाचार्यः	(4) गौतमः

03. पुराणानां कर्तास्ति -

(1) व्यासः	(2) सूतः
(3) शुकदेवः	(4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा	(2) अथातो योगः
(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः	(4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन	(2) यजुर्वेदेन
(3) सामवेदेन	(4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः	(2) चेतनः
(3) प्रधानः	(4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

(1) 4	(2) 6	(3) 8	(4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगतः स्वरूपं विद्यते -

(1) विवर्तः	(2) सत्यम्
(3) मिथ्या	(4) शून्यम्

09. स्याद्वादः सिद्धान्तोस्ति -

(1) आगमशास्त्रस्य	(2) न्यायशास्त्रस्य
(3) जैनशास्त्रस्य	(4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थः -

(1) जिज्ञासा	(2) न्यायः
(3) विचारः	(4) ऊहनम्

11. जातकपद्धतेः कर्ता कः?

(1) गणेशः	(2) श्रीपतिः	(3) वराहः	(4) वैद्यनाथः

12. मिथुनराशौ द्वादशांशे नवमांशेशः कः ?

- (1) बुधः (2) शुक्रः (3) शनिः (4) चन्द्रः

13. सिंहराशौ सप्तदशांशे त्रिंशांशेशः कः ?

- (1) गुरुः (2) शुक्रः (3) बुधः (4) भौमः

14. भुक्ति संज्ञकभावोऽस्ति:

- (1) प्रथमः (2) षष्ठः (3) अष्टमः (4) द्वितीयः

15. चरसंज्ञकवारस्य स्वामी कः ?

- (1) चन्द्रः (2) बुधः (3) शुक्रः (4) भौमः

16. व्रतबन्धमुहूर्तस्य नक्षतं नास्ति:

- (1) अश्विनी (2) मघा (3) अश्लेषा (4) आर्द्रा

17. तारासुतः कः ?

- (1) सूर्यः (2) चन्द्रः (3) बुधः (4) शुक्रः

18. वराहमिहिरस्य पितुर्नाम किम् ?

- (1) बृहद्रथः (2) पृथुयशः (3) दिवाकरः (4) आदित्यदासः

19. गर्भस्थशिशोः त्वक्निर्माणमासस्य स्वामी कः ?

- (1) चन्द्रः (2) सूर्यः (3) शनैश्वरः (4) बुधः

20. जलोपलब्धिः केन विचार्यते ?

- (1) वरुणार्गलेन (2) दकार्गलेन (3) इन्द्रार्गलेन (4) वायुना

21. अग्निवासज्ञानार्थं शून्यशेषेऽग्निवासः कुत्र ?

- (1) स्वर्गे (2) पाताले (3) भुवि (4) जले

22. वरवरणं कस्मिन्नक्षत्रे भवति ?

- (1) श्रवणे (2) पुष्ये (3) धनिष्ठायां (4) कृत्तिकायाम्

23. विष्णुपदाख्या संक्रान्तिर्भवति:

- (1) कन्या (2) तुला (3) वृश्चिक (4) धनुः

24. धनुर्मेघसिंहेषु सूर्ये यात्रा भवति ।

- (1) प्रशस्ता (2) मध्या (3) दीर्घा (4) नेष्टा

25. काकिणीविचारे भागहारसंख्या का ?

- (1) अङ्क (2) रस (3) अद्रि (4) नाग

26. मधुररसाभूमेः वर्णः कः ?

- (1) विप्रः (2) क्षत्रियः (3) वैश्यः (4) शूद्रः

27. वक्रानुवक्रास्तमयोदयाद्यास्ताराग्रहाणां करणे मथोक्ताः। इति कस्मिन् ग्रन्थे वर्णितोऽस्ति ?

- (1) मुहूर्तचिन्तामणौ (2) बृहत्संहिता (3) पञ्चसिद्धान्तिका (4) बृहज्जातकम्

28. कतिविधाः केतवः भवन्ति ।

- (1) 9 (2) 7 (3) 3 (4) 12

29. सूर्योदयसाधनार्थं पञ्चदशघट्यां चरघटी कुत्र योज्यते ?

- (1) याम्यक्रान्तिगोलयोः
(2) सौम्यक्रान्तिगोलयोः
(3) शून्यक्रान्तौ
(4) याम्यक्रान्तौ सौम्यगोले

30. पूर्वपश्चिमयोर्दीर्घा दक्षिणोत्तर उच्चा भूमेः संज्ञा का ?

- (1) गजपृष्ठा (2) दैत्यपृष्ठा (3) नागपृष्ठा (4) कूर्मपृष्ठा

31. पृष्ठोदयी ग्रहः कः ?

- (1) सूर्यः (2) चन्द्रः (3) बुधः (4) शुकः

32. लग्नात् पञ्चमे कः विफलो भवति ?

- (1) सूर्यः (2) चन्द्रः (3) भौमः (4) गुरुः

33. शरीरे रक्तस्य कारकः कः ?

- (1) शुक्र (2) चन्द्रः (3) शुक्रः (4) भौमः

34. अन्योन्यं यदि पश्यतः शशिरवी तदा कः योगः ?

- (1) राजयोगः (2) क्लीबयोगः (3) अन्धयोगः (4) मृत्युयोगः

35. मूलत्रिकोणनिजतुङ्गगृहोपयातो बुधो भवति चेत् कः योगः ?

- (1) भद्रः (2) रुचकः (3) हंसः (4) मालव्यः

36. लग्नात् केन्द्रातिरिक्ते चन्द्राच्च षष्ठाष्टमगते गुरौ कः योगः ?

- (1) वाशियोगः (2) वेशियोगः (3) सर्पयोगः (4) शकटयोगः

37. केन्द्राधिपत्यदोषः कस्य प्रबलः ?

- (1) शनैश्चस्य (2) शुक्रस्य (3) सूर्यस्य (4) भौमस्य

38. अश्लेषानक्षत्रे द्वितीयायां कस्मिन्वारे विषकन्यायोगः ?

- (1) शनिवारे (2) चन्द्रवारे (3) रविवारे (4) शुक्रवारे

39. शीघ्रगतिकोऽल्पो मन्दगतिकश्चाप्ये भवति तदा कः योगः ?

- (1) इत्थशालः (2) इन्दुवारः (3) इक्वाल (4) ईशराफः

40. मूलत्रिकोण-स्वराशिविभागक्रमे सूर्य-शुक्र-शनैश्चर-गुरुणां स्वगृहं सिंह-तुला-कुम्भ-धनुराशिषु कुत्र भवति ?

- (1) आदौ दशांशे
 (2) मध्ये दशांशे
 (3) अन्त्ये दशांशे
 (4) पंचदशांशात् सप्तविंशत्यंशं यावत् ।

Short Answer Questions**लघु उत्तरीय प्रश्न**

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरू करें।

01. मेघगर्भधारण-प्रसवकालयोर्वर्णनं कृत्वा गर्भसम्भव-लक्षणं लेख्यम् ।
02. स्वकल्पितोदाहरणेन काश्यां लग्नानयनं कार्यम् ।
03. गुरुशुक्रयोर्बालत्वे वृद्धत्वे अस्ते च वर्ज्यकार्याणि लेख्यानि ।
04. पंचमहापुरुषयोगानां सफलं लक्षणं लेख्यम् ।
05. सोदाहरणं पिण्डानयनं व्याख्येयम् ।
06. आधुनिक समाजे ज्योतिषस्योपयोगिता प्रतिपादनीया ।
07. षोडशयोगानां नामानि विलिख्य इन्दुवार-इक्वाल-योगयोर्लक्षणं सप्रमाणं लेख्यम् ।
08. सर्वे त्रिकोणनेतारो ग्रहाः शुभफलप्रदाः ।
.....।।
पद्यमिदं प्रपूर्य व्याख्येयम् ।

09. रोगपरिज्ञाने ज्योतिषशास्त्रस्य भूमिका प्रमाणसहिता विवेचनीया ।

10. जीविकाविचारविधिर्विलिख्य सूर्यादिभिः सम्बद्धानि जीविकाक्षेत्राणि विवेचनीयानि ।